

Spannende gesprekken stimuleren taal en denken

– Taaldenkgesprekken
met NT2-leerlingen –

Resi Damhuis & Hanna Kuijs

resi.damhuis@taaldenkgesprekken.nu
hanna.kuijs@gmail.com

www.lowan.nl/taaldenkgesprekken



1

Plan

Wat zijn taaldenkgesprekken?

Waarom zijn ze belangrijk?

Krachtige kwesties

Rol van de leerkracht

Wat kun je morgen al doen?



2

Tijger ontsnapt! Telefoon?

Wie zien we?

Ece en Kaelah: een paar maanden in NL
juf Hanna

Kijkvragen:

Waar zie je de kinderen actief **meedoen**,
meedenken en **meepraten**?

Wat doet de leerkracht?



Taaldenkgesprekken nu!

3

Kader: combi noodzakelijk

Expliciet

= bewust bezig met informatie
over het systeem van taal,
die info internaliseren en zo voor
gebruik toegankelijk maken

→ Gericht onderwijs: bijv.
woordenschat

Impliciet

= taal verwerven door functioneel
te gebruiken in communicatieve
situaties

→ Veel mondelinge uitwisseling =
taaldenkgesprekken

Leerkrachten brengen hun aandacht in **balans**

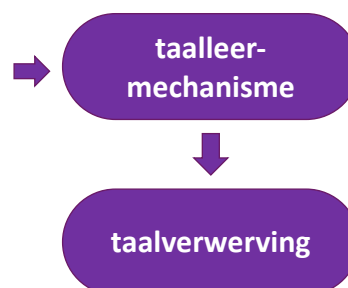
Taaldenkgesprekken nu!

4

Taaldenkgesprek

Leerlingen worden uitgedaagd om:

- actief mee te **doen**
- actief mee te **denken**
- actief mee te **praten**



Taaldenkgesprekken nu!

5

Taal- en denkruimte

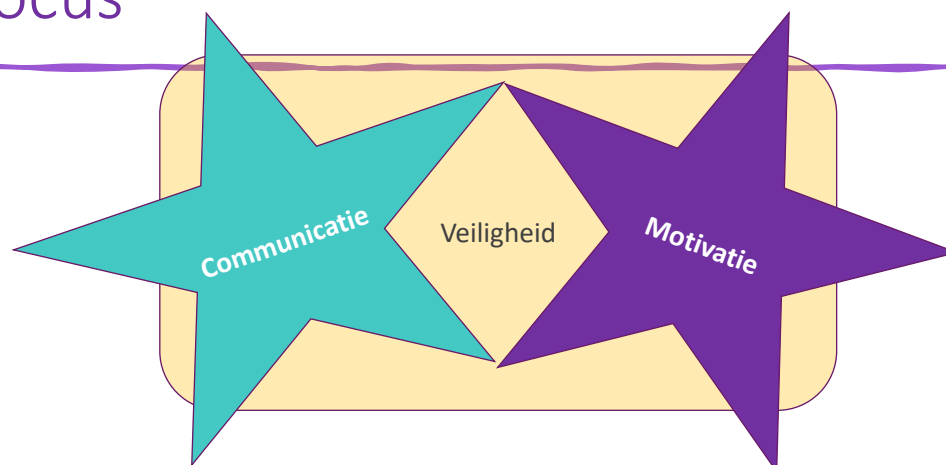


Damhuis, R. & Litjens, P. (2003). *Mondelinge communicatie. Drie werkwijzen voor mondelinge taalontwikkeling*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

Taaldenkgesprekken nu!

6

Focus



Omschakelen:
richt je aandacht niet op vorm en correctheid van taal, maar op de inhoud

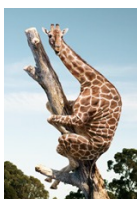
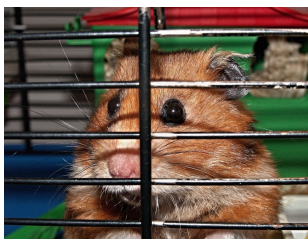
Taaldenkgesprekken nu!

7

Waarover praat je dan?

Krachtige kwesties

- Alledaags of schools
- Fantasie of realiteit
- Aansluiten bij thema of les



Taaldenkgesprekken nu!

8

Voorbeelden van krachtige kwesties

- Je buurvrouw heeft een hond. Soms mag jij hem uitlaten. Vandaag ga je met de hond naar het bos. Hij wil graag spelen, dus je maakt zijn riem los. Even later zie je hem opeens niet meer...
- Iemand is vergeten de hokken en kooien in de kinderboerderij 's avonds te sluiten. De volgende ochtend...
- Stel je voor dat de rivier hier achter de school overstroomt. Wat dan?

Denk eraan: Introduceer de kwestie kort en krachtig!



zie verder: www.lowan.nl/taalengesprekken

9

Deur dicht, niemand thuis

Wie zien we?

7-8 jaar; 6-9 maanden in NL

juf Hanna

Kijkvragen:

Hoe werkt deze alledaagse krachtige kwestie voor het actief **meedoen**, **meedenken** en **meepraten**?

Wat doet de leerkracht?



10

Als kinderen net pas hier zijn?

→ **communicatie aangaan: zoek contact**

→ **korte taaldenk-uitwisselingen**

- Je ziet dat het buiten hard regent. Je zegt: Oh jee, het is zometeen tijd om buiten te spelen.
- Hé, er ligt hier een schroefje op de grond!
- Er valt een beker om en al deze spullen/papieren zijn nat.
- Oei, deze computer doet het niet.
- Juf Tessa is morgen jarig. Wij moeten natuurlijk gewoon werken.
Maar?



11

Introduceer de kwestie kort en krachtig



12

Opdracht krachtige kwestie

- Kleine groepjes
 - Kies met elkaar een thema of onderwerp
 - Bedenk een uitdagend probleem
 - Hoe ga je het probleem introduceren?
 - Bedenk een paar voorbeelden van wat de kinderen zouden kunnen zeggen. Zet de kwestie ze echt aan het denken?
 - Check: gaan kinderen **denken** in jullie voorbeelden?
 - niet alleen re-produceren (controle-gesprek)
 - maar ook **actief nieuwe dingen bedenken**
- Ja? Dan is de kwestie geslaagd
Nee? Stel de kwestie bij



Meer voorbeelden?
www.lowan.nl/taalengesprekken

13

Hoe help je leerlingen zich te uiten?

Wie zien we:

Adnan en Sama uit Syrië

Kostya uit Rusland

juf Hanna

Kijkvraag:

Hoe helpt de leerkracht Adnan en Sama om zich te uiten?



Ja, ja. En dan we moeten zo erin...



14

Communicatie-gerichte feedback

- bevestig m.b.v. luisterresponsen
- waardeer inhoudelijk en moedig aan
- vraag om verduidelijking
- paraphraseer
- geef verbaasde vragende luisterrespons
- verbeter impliciet
- verbeter expliciet áls dat nodig is voor begrip
- lok met je feedback uitleg van het kind uit



15

Aan de slag

En ga vooral met collega's
in gesprek over je ervaringen:
samen worden jullie er beter in!

- Ga experimenteren
- LOWAN-website:
 - Meer praktijkvoorbeelden
 - Didactische aanwijzingen:
 - Beginnen: hoe en wanneer?
 - Uitdagende onderwerpen
 - Steun bij het praten
 - Zorgen dat het loopt
 - Taalengesprekken en NT2-ontwikkeling
- Met ondersteuning:
 - workshop of studiemiddag voor team
 - training: blended learning cursus
 - coaching



www.lowan.nl/taalengesprekken

resi.damhuis@taalengesprekken.nu
hanna.kuijs@gmail.com



16